

Հավելված
Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայությունները
կարգավորող հանձնաժողովի 2017 թվականի -----ի
№---Ա որոշման

Հավելված
Հաստատված է Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկայի
կարգավորող հանձնաժողովի 2002 թվականի նոյեմբերի 20-ի
№80Ա որոշմամբ

**«Հաշվարկային կենտրոն» փակ բաժնետիրական ընկերության կողմից
էլեկտրաէներգետիկական շուկայի օպերատորի ծառայության մատուցման
լիցենզավորված գործունեություն իրականացնելու**

Պայմանները

**(Լիցենզիա №0097 տրված տրված Հայաստանի Հանրապետության
էներգետիկայի կարգավորող հանձնաժողովի 2002 թվականի նոյեմբերի 20-ի
№80Ա որոշմամբ)**

1. ԼԻՑԵՆԶԻԱՑԻՆԻՍ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Սույն լիցենզիայում օգտագործված հասկացություններն են.
 - 1) **Շուկայի կանոններ**` «էներգետիկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված` Հանձնաժողովի կողմից հաստատված հիմնարար փաստաթուղթը, որով կանոնակարգվում են էներգետիկայի բնագավառում գործունեություն իրականացնող լիցենզավորված անձանց փոխհարաբերությունները, բնագավառի հուսալիության և անվտանգության հետ առնչվող հիմնական կանոններն ու ցուցանիշները, ինչպես նաև դրանց և շուկայի բնականոն աշխատանքի ապահովման համար անհրաժեշտ մեխանիզմները.
 - 2) **Լիցենզիա**` Հանձնաժողովի կողմից Լիցենզավորված անձին տրված սույն փաստաթուղթը, որը հավաստում է վերջինիս իրավունքը և պարտականությունը սույն լիցենզիայով սահմանված տարածքում և պայմաններով իրականացնելու էլեկտրաէներգետիկական շուկայի օպերատորի ծառայության մատուցման լիցենզավորված գործունեություն.

- 3) **Լիցենզավորված անձ**՝ «Հաշվարկային կենտրոն» փակ բաժնետիրական ընկերություն.
- 4) **Հանձնաժողով**՝ Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողով.
- 5) **Մակագին**՝ էլեկտրական էներգիայի և (կամ) հզորության միավորի վաճառքի, էլեկտրաէներգետիկայի բնագավառում լիցենզավորված գործունեությամբ մատուցվող ծառայությունների համար Հանձնաժողովի կողմից «էներգետիկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքին համապատասխան սահմանված գին.
- 6) **Տեխնոլոգիական անխուսափելի կորուստներ**՝ հաղորդման և բաշխման ցանցերում հաշվարկային եղանակներով որոշվող էլեկտրական էներգիայի անխուսափելի տեխնիկական կորուստների և էլեկտրաէներգիայի հաշվառքի սարքերի սխալանքով պայմանավորված՝ չափազիտական կորուստների գումարային մեծություն.
- 7) **Ֆորս մաժոր**՝ արտակարգ և անկանխելի այն դեպքերն ու հանգամանքները, որոնք առաջացել են Լիցենզավորված անձի կամքից անկախ և միևնույն ժամանակ, անկախ վերջինիս գործադրած ջանքերից, խոչընդոտել են պարտավորությունների կատարմանն ուղղված նրա գործողություններին: Սույն Լիցենզիայի իմաստով արտակարգ և անկանխելի դեպքերն ու հանգամանքներն են բնական և տեխնաժին աղետները, բնության ուժերի արտասովոր դրսևորումները (այդ թվում՝ ջրհեղեղներ, երկրաշարժեր, փոթորիկներ, պտտահողմեր, կայծակով և ամպրոպով ուղղորդվող հորդառատ անձրևներ, ձնաբքեր, սողանքներ), գործադուլները, հասարակական անկարգությունները, ահաբեկչությունները, պատերազմները և ապստամբությունները: Սույն ենթակետը չի սահմանափակում Լիցենզավորված անձի իրավունքը սույն կետում նշվածից բացի այլ արտակարգ և անկանխելի դեպքեր ու հանգամանքներ ի հայտ գալու պարագայում դիմել Հանձնաժողով՝ դրանք Ֆորս մաժոր ճանաչելու համար:

2. ԼԻՑԵՆԶԻԱՅԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԿԵՏԸ

2. Լիցենզիան ուժի մեջ է մտնում 2002 թվականի նոյեմբերի 20-ից:
3. Լիցենզիան գործում է մինչև 2019 թվականի նոյեմբերի 20-ը:

3. ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՎԱԾ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆԵԼՈՒ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ ՏԱՐԱԾՔԸ

4. Լիցենզավորված գործունեության աշխարհագրական տարածքը Հայաստանի Հանրապետության ողջ տարածքն է:

4. ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՎԱԾ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԷՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱԶՄՈՂ ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹՆԵՐԸ

5. Լիցենզավորված անձին իրավունք է տրվում և պարտավորեցվում է էլեկտրաէներգետիկական մեծածախ շուկայում մատուցել էլեկտրաէներգետիկական շուկայի օպերատորի ծառայություն՝ հետևյալ գործառույթներով.
 - 1) էլեկտրաէներգետիկական մեծածախ շուկայի գործունեության կազմակերպում,
 - 2) էլեկտրաէներգետիկական մեծածախ շուկայի մասնակիցների հաշվառում նրանց միջև կնքված պայմանագրերի, էլեկտրական էներգիայի (հզորության) ներկրում կամ արտահանում նախատեսող պայմանագրերի հաշվառում,
 - 3) էլեկտրաէներգետիկական մեծածախ շուկայում կնքված պայմանագրերի, ինչպես նաև ներկրում կամ արտահանում նախատեսող պայմանագրերի համաձայն գնված և վաճառված էլեկտրական էներգիայի (հզորության) հաշվառում, փաստաթղթերի կազմում և մեծածախ շուկայի առևտրի մասնակիցներին և ծառայություն մատուցվողներին ներկայացում,
 - 4) էլեկտրաէներգետիկական համակարգի էլեկտրաէներգիայի (հզորության) հաշվառման ավտոմատացված համակարգի շահագործում և աշխատունակ վիճակում պահպանում.

- 5) Էլեկտրաէներգետիկական համակարգի ցանցային կանոնների համաձայն Էլեկտրաէներգիայի (հզորության) առևտրային և վերահսկիչ (տեխնիկական) հաշվառման համալիրների տեղակայման, փոխարինման, դրանց աշխատունակության ստուգման և հաշվիչների ստուգաչափման գործառույթների կոորդինացում, ինչպես նաև այդ հաշվառման համալիրների միջոցով Էլեկտրաէներգիայի (հզորության) առևտրային և վերահսկիչ հաշվառում.
 - 6) հաշվառման տվյալների բազայում հաշվառման տվյալների արխիվացում և պահպանում.
 - 7) Էլեկտրական էներգիայի Տեխնոլոգիական անխուսափելի կորուստների հաշվարկում, իսկ հաղորդման ցանցում նաև փաստացի կորուստների մեծությունների հաշվարկում և հաշվառում.
 - 8) Էլեկտրական էներգիայի (հզորության) միջպետական առևտրի խթանման և տարանցման ապահովման նպատակով համագործակցություն այլ երկրների համապատասխան կազմակերպությունների հետ.
 - 9) Շուկայի կանոններով նախատեսված այլ գործառույթներ:
6. Լիցենզիայի պայմանների 5-րդ կետի 1-6-րդ ենթակետերով ամրագրված գործառույթները Լիցենզավորված անձն իրականացնում է բացառիկ իրավունքով:
 7. Առանց Հանձնաժողովի հետ համաձայնեցնելու Լիցենզավորված անձն իրավունք չունի Լիցենզավորված գործունեությանն առնչվող որևէ իրավունք կամ պարտականություն պայմանագրային կամ այլ հիմունքներով ամբողջովին կամ մասնակի օտարել, զիջել, գրավ դնել կամ փոխանցել մեկ այլ անձի:
 8. Լիցենզիայի պայմանների 5-րդ կետով սահմանված գործառույթների իրականացման համար Լիցենզավորված անձն իրավունք ունի Շուկայի կանոններով սահմանված կարգով ազատ մուտք գործել Էլեկտրաէներգետիկական մեծածախ շուկայի մասնակիցների տնօրինության տակ գտնվող տարածքները (Էլեկտրաէներգետիկական մեծածախ շուկայի ընդունման-հանձնման կետերը), պահանջել և ստանալ անհրաժեշտ

տեղեկատվություն, ներառյալ՝ էլեկտրաէներգիայի վաճառքի (գնման) փաստացի կորուստների և հաշվառքի սարքերի տեխնիկական վիճակի մասին:

5. ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՎԱԾ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

9. Լիցենզավորված անձի գործունեությունը պետք է համապատասխանի Լիցենզիայի, «Էներգետիկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի, Շուկայի կանոնների, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության, այլ իրավական ակտերի և Հանձնաժողովի ընդունած իրավական ակտերի պահանջներին:
10. Լիցենզավորված անձը, համագործակցելով էլեկտրաէներգետիկական մեծածախ շուկայի մասնակիցների հետ, մշակում է էլեկտրաէներգետիկական շուկայի առևտրային կանոններն ու դրանք ներկայացնում հանձնաժողովի հաստատմանը:
11. Լիցենզավորված անձը վերլուծում է էլեկտրաէներգետիկական մեծածախ շուկայի գործունեությունը, քննարկում իր իրավասությունների շրջանակին առնչվող վիճահարույց հարցերը, առաջարկություններ մշակում Հանձնաժողովի համապատասխան իրավական ակտերում փոփոխություններ կատարելու վերաբերյալ:
12. Լիցենզիայի գործողությունը չի տարածվում Լիցենզավորված անձի հետ համատեղ, այդ թվում՝ համատեղ գործունեության պայմանագրով գործունեություն իրականացնող այլ անձանց, ինչպես նաև Լիցենզավորված անձի մասնակցությամբ հիմնադրված կամ գործող իրավաբանական անձանց վրա:
13. Լիցենզավորված անձի և էներգետիկայի բնագավառում գործունեության լիցենզիա ունեցող այլ անձանց միջև կնքված պայմանագրերը պետք է համապատասխանեն Հանձնաժողովի սահմանած պայմանագրերի օրինակելի ձևերին և (կամ) պարտադիր պայմաններին:
14. Լիցենզավորված անձն առանց Հանձնաժողովի թույլտվության չի կարող դառնալ էներգետիկայի բնագավառում լիցենզիա ունեցող մեկ այլ անձի 25 տոկոս և ավելի

մաս կազմող բաժնետեր, փայատեր կամ միավորվել լիցենզիա ունեցող մեկ այլ անձի հետ:

15. Լիցենզավորված անձի կանոնադրական կապիտալում 25 տոկոս և ավելի մասնակցություն ունեցող բաժնետերը կամ փայատերը առանց Հանձնաժողովի թույլտվության իրավունք չունի ձեռք բերել Լիցենզավորված անձի կամ էներգետիկայի բնագավառում մեկ այլ գործունեության լիցենզիա ունեցող անձի 25 տոկոս և ավելի բաժնետոմս, բաժնեմաս կամ ունենալ փայամասնակցություն, ինչպես նաև վաճառել 25 տոկոս և ավելի բաժնետոմսեր:
16. Լիցենզավորված գործունեության իրականացման համար անհրաժեշտ հիմնական գույքը վաճառելու կամ գույքի նկատմամբ իրավունքը որևէ այլ կերպ փոխանցելու համար Լիցենզավորված անձը դիմում է Հանձնաժողով՝ համաձայնություն ստանալու նպատակով:
17. Լիցենզավորված անձը պարտավոր է ապահովել լիցենզավորված գործունեության մեջ ներգրավված շենքերի, շինությունների, տեղեկատվական բազայի և այլ գույքի մատչելիությունը Հանձնաժողովի ներկայացուցիչների, իսկ Շուկայի կանոններով նախատեսված դեպքերում՝ նաև էներգետիկայի բնագավառում լիցենզավորված այլ անձանց համար:
18. Լիցենզավորված անձը, ներդրումներ կատարելու մտադրության դեպքում, պարտավոր է սահմանված կարգով Հանձնաժողովի համաձայնեցմանը ներկայացնել ներդրումային ծրագրերը՝ հետագա Սակագնում ներդրումների լրիվ կամ մասնակի ներառման կամ մերժման նպատակով:
19. Լիցենզավորված անձը Հանձնաժողովի սահմանած կարգով Հանձնաժողով է ներկայացնում ֆինանսական և տեխնիկատնտեսական հաշվետվություններ և տեղեկատվություններ:
20. Լիցենզավորված անձի կողմից Հանձնաժողով ներկայացված տեղեկատվությունը հրապարակային է, եթե դրանք Լիցենզավորված անձի կողմից չեն համարվում գաղտնի և նշված չեն որպես «ընկերությանը վերաբերող գաղտնապահական տեղեկատվություն»՝ էներգետիկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության

օրենքի համաձայն: Լիցենզավորված անձն իրավունք ունի ապացուցել, որ իր ներկայացրած տվյալների (ներառյալ՝ «ընկերությանը վերաբերող գաղտնապահական տեղեկատվության») հրապարակումը կարող է վնասել ընկերության մրցակցային գործունեության շահերին, որը գերակա է հրապարակման հասարակական շահից: Հանձնաժողովն իրավասու է ընդունել կամ մերժել նման տեղեկատվության չհրապարակման վերաբերյալ Լիցենզավորված անձի խնդրանքը:

21. Լիցենզավորված անձը պատասխանատվություն է կրում Հանձնաժողով ներկայացրած լիցենզավորված գործունեության մասին հաշվետվությունների և այլ տեղեկատվության հավաստիության համար:
22. Լիցենզավորված անձի գործունեության հաշվապահական հաշվառումը, հաշվետվությունները և տեղեկատվությունները պետք է համապատասխանեն Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և Հանձնաժողովի կողմից սահմանված իրավական ակտերի պահանջներին:
23. Լիցենզավորված գործունեության հաշվապահական հաշվառումը և հաշվետվությունը պետք է առանձնացված լինեն Լիցենզավորված անձի կողմից իրականացվող այլ գործունեության հաշվապահական հաշվառումից և հաշվետվությունից:
24. Լիցենզավորված անձը յուրաքանչյուր տարի պարտավոր է իրականացնել նախորդ տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ և աուդիտորական եզրակացությունն ու հաշվետվությունը ներկայացնել Հանձնաժողով:
25. Լիցենզավորված անձը պարտավոր է Հանձնաժողով ներկայացնել իր մոտ կայացած աուդիտորական կամ իրավասու մարմինների ստուգման եզրակացությունները:
26. Լիցենզավորված անձի Սակագինը սահմանում է Հանձնաժողովը՝ օրենքով սահմանված կարգով: Լիցենզավորված անձը կարող է կիրառել Հանձնաժողովի սահմանած Սակագնից ավելի ցածր Սակագին, պայմանով, որ չի վտանգում կամ չի վտանգի լիցենզավորված գործունեությունը և եթե այդ իջեցումը կատարվում է

Լիցենզավորված անձի շահույթի հաշվին: Սակագների նման իջեցման դեպքում նոր Սակագներ սահմանելիս Հանձնաժողովը հաշվի չի առնում Սակագների իջեցման հետևանքով Լիցենզավորված անձի հնարավոր վնասները: Լիցենզավորված անձն առանց Հանձնաժողովի համաձայնության իրավունք չունի զբաղվել այլ տնտեսական գործունեությամբ: Լիցենզավորված անձի կողմից իրականացվող տնտեսական (ձեռնարկատիրական) այլ գործունեությունը չպետք է վտանգի Լիցենզիայի պայմանների պատշաճ կատարումը:

27. Լիցենզավորված անձին արգելվում է զբաղվել էներգետիկայի բնագավառում այլ լիցենզավորվող գործունեությամբ:
28. Լիցենզավորված անձը պարտավոր է Հանձնաժողովին անմիջապես հայտնել այն հանգամանքների մասին, որոնք հանգեցրել են կամ կարող են հանգեցնել Լիցենզիայի պայմանների խախտումների:

6. ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՎԱԾ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱՀՄԿՈՒՄ

29. Լիցենզիայի պայմանների պահպանման վերահսկումն իրականացնում է Հանձնաժողովը:
30. Լիցենզիայի պայմանների պահպանման վերահսկումն ապահովելու նպատակով Հանձնաժողովը և նրա կողմից լիազորված ներկայացուցիչներն իրավունք ունեն մուտքի իրավունք Լիցենզավորված անձի տարածք: Վերահսկումն իրականացնելու ընթացքում Լիցենզավորված անձը պետք է լիովին համագործակցի և աջակցի Հանձնաժողովին կամ նրա կողմից լիազորված ներկայացուցչին:
31. Հանձնաժողովի կողմից լիազորված ներկայացուցիչները Լիցենզավորված անձի տարածքում պահպանում են ընկերության ներքին կանոնակարգը, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված նորմերը:

7. ՏՈՒԺԱՆՔՆԵՐԸ

32. Լիցենզավորված անձի կողմից «Էներգետիկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի դրույթները, Հանձնաժողովի ընդունած իրավական ակտերը, Լիցենզիայի պայմանները չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու դեպքերում Հանձնաժողովն իրավասու է տալու խախտումները վերացնելու վերաբերյալ հանձնարարականներ և կարող է կիրառել տուժանքների հետևյալ տեսակները՝

1) նախազգուշացում.

2) «Էներգետիկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված տուգանքներ.

3) Լիցենզիայի գործողության կասեցում.

4) Լիցենզիայի գործողության դադարեցում:

33. Լիցենզավորված անձի կամ Հանձնաժողովի նախաձեռնությամբ Լիցենզիայի գործողությունը դադարեցնելու դեպքում Հանձնաժողովը և Լիցենզավորված անձը ղեկավարվում են «Էներգետիկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով և Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ:

34. Լիցենզիայի գործողությունը կարող է դադարեցվել նաև Լիցենզավորված անձի նախաձեռնությամբ՝ նրա գրավոր դիմումի հիման վրա: Մինչև Լիցենզիայի կասեցման կամ գործողության դադարեցման վերաբերյալ Հանձնաժողովի կողմից համապատասխան որոշում ընդունելը, Լիցենզավորված անձը պարտավոր է շարունակել գործունեությունը՝ համաձայն Լիցենզիայի պայմանների:

35. Լիցենզավորված անձը չի ենթարկվում պատասխանատվության՝ Լիցենզիայի 32-րդ կետով սահմանված կարգով, եթե նրա գործունեության մեջ արձանագրված խախտումները Ֆորս մաժորի հետևանք են:

**8. ԼԻՑԵՆԶԻԱՅԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ, ԼԻՑԵՆԶԻԱՅԻ
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԿԵՏԻ ԵՐԿԱՐԱԶԳՈՒՄ, ԼԻՑԵՆԶԻԱՅԻ
ՎԵՐԱԶԵՎԱԿԵՐՊՈՒՄ**

36. Լիցենզիայում փոփոխություններ կատարվում են Լիցենզավորված անձի կամ Հանձնաժողովի նախաձեռնությամբ՝ Հանձնաժողովի կողմից սահմանված կարգով:
37. Հանձնաժողովի նախաձեռնությամբ Լիցենզիայի փոփոխությունները կատարվում են Լիցենզավորված անձի համաձայնությամբ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ նախատեսվող փոփոխություններն անհրաժեշտ են Հայաստանի Հանրապետության օրենքների և այլ նորմատիվ իրավական ակտերի պատշաճ կատարումն ապահովելու համար:
38. Հանձնաժողովի նախաձեռնությամբ Լիցենզիայում կատարված փոփոխությունների հետևանքով Լիցենզավորված անձի կրած վնասները փոխհատուցվում են Սակագնով:
39. Լիցենզավորված անձի վերակազմակերպման կամ նրա անվանման կամ գտնվելու վայրի (հասցեի) փոփոխման դեպքում Լիցենզավորված անձը պարտավոր է այդ փոփոխություններն իրավական ուժ ստանալու օրվանից սկսած՝ 15-օրյա ժամկետում Հանձնաժողովի կողմից սահմանված կարգով հայտ ներկայացնել Լիցենզիայի վերաձևակերպման համար:
40. Լիցենզիայի գործողության ժամկետի երկարաձգման համար Լիցենզավորված անձը հայտ է ներկայացնում Հանձնաժողով՝ վերջինիս կողմից սահմանված կարգով:
41. Լիցենզավորված անձի գործունեությունը թափանցիկ է: Լիցենզավորված անձը պարտավոր է լիցենզավորված գործունեության առնչությամբ էներգետիկայի բնագավառում գործունեության լիցենզիա ունեցող այլ անձանց և (կամ) շահագրգիռ կողմերի հարցման դեպքում նրանց տրամադրել անհրաժեշտ տեղեկատվություն և նյութեր, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տեղեկատվությունը և նյութերը համարվում են գաղտնի:

9. ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

42. Լիցենզիայի վերաբերյալ բոլոր ծանուցումները, հայտերը, պահանջները կամ այլ տեղեկացում և (կամ) փաստաթղթերի հանձնումը պետք է կատարվի պատշաճ կերպով:
43. Տեղեկացումը կամ փաստաթղթերի հանձնումը համարվում է պատշաճ ձևով կատարված, եթե դրանք ուղարկվել են պատվիրված նամակով՝ հանձնման մասին ծանուցմամբ կամ հաղորդագրության ձևակերպումն ապահովող կապի այլ միջոցների օգտագործմամբ (այդ թվում՝ հայտատուի կողմից նշված հեռախոսահամարին հաղորդագրություն ուղարկելով) կամ էլեկտրոնային համակարգի միջոցով, ինչպես նաև օրենսդրությամբ սահմանված էլեկտրոնային կապի այլ միջոցներով կամ հանձնվել են ստացականով,